

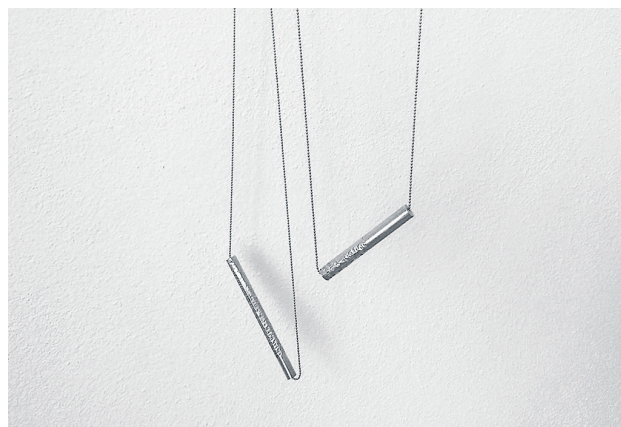
Krehká krása zrodená z odpadu

PRÍVESOK Z BLESKOZVODU, PRSTEŇ Z PLECHOVKY ČI NÁHRDELNÍK Z PLASTOVÝCH FLIAŠ? NIE, NEJDE O NÁVOD NA JEDEN Z DOMÁCICH DIY PROJEKTOV, ALE O SKUTOČNÉ UMENIA Z DIELNE SLOVENSKEJ DIZAJNÉRKY.

Text: Alžbeta Pňáčeková
Foto: Martin Žofaj, Barbara Vaculová, archív Mártu Juhász

NÁUŠNICE z kolekcie Stuchy z recyklovaného zlata a striebra. Každý kus je originál.

PRÍVESOK z bleskozvodu? Žiadny problém. Márta Juhász dokáže pretaviť do šperku aj takýto materiál.

Recyklácia, upcyklácia, nulová uhlíková stopa... ak vás pri čítaní týchto pojmov podvedome striasa, pretože vyskakujú z každého kúta, pribrzdíte. Pretože sú odvetvia, kde sa zdanlivo nepotrebné veci nielenže zhodnocujú, ale premieňajú na krásu a umenie. Z tohto súdka je aj tvorba mladej slovenskej dizajnerky, ktorá tvorí pod značkou Juhasz Marta Jewelry. Prvé šperky začala vyrábať už na strednej škole a ako sama hovorí, bolo to najmä z pohľadu dospelávajúcej ženy s túžbou skrásliť sa. „Postupne sa však pre mňa šperk stal formou vyjadrovania sa. Čo sa nezmenilo, je to, že stále rada experimentujem, rada objavujem nové alebo menej známe techniky a materiály,“ vysvetľuje rodáčka z Bratislavy, ktorá vyrastala v obci Zlaté Klasy. Záluba sa postupne pretavila do vášne, ktorej sa momentálne venuje naplno. Jej dielka, ktoré na prvý pohľad zaujmú jemnosťou, pritom žijú už minimálne druhý život. „Prvé recyklované šperky vznikali priam z bežného odpadu ako plechovky či plastové fľaše. Potom prišli kolekcie, kde som používala elektronický a modelársky odpad,“ spomína Márta Juhász. Okrem toho, samozrejme, používa aj striebro či zlato. „Na recyklované drahé kovy mám dodávateľa, ktorý mi zaručuje, že sto percent materiálu pochádza len z obehu bez ťažby nového striebra a zlata. Tiež často prerábam staré rodinné šperky od zákazníkov, nenosené alebo zlomené šperky takto znova ožijú,“ pokračuje. Ich subtilnosť naznačuje krehkosť vzťahu medzi človekom a prírodou.

Ekologický rozmer pritom nebol prvoplánový, ale prirodzene vyplynul z tvorenia s mamou v detstve. Ak im nejaký materiál chýbal, jednoducho si ho nahradili z toho, čo bolo poruke. Napríklad vnútro tetrapakových obalov zastúpilo strieborný papier a podobne. Jej náramky, prstene či privesky majú v sebe zakódované posolstvo o neplytvaní, zároveň sa ich snaží vytvoriť tak, aby sa v prípade poškodenia dali pokiaľ možno opäť zrecyklovať. A aký je jej obľúbený kúsok? „Ťažko sa mi vyberá. Mám svoje šperky rada. Každá kolekcia vznikla v inom dôležitom období môjho života, s iným poslaním a myšlienkou,“ usmieva sa umelkyňa. „Ale vždy sa viem najviac stotožniť s tým aktuálnym obdobím. Tu a teraz je moja obľúbená posledná kolekcia s názvom Golden Drops,“ pokračuje Marta Juhász a dodáva, že v najbližších mesiacoch sa chce intenzívne zamerať na ďalšie vzdelávanie najmä v oblasti zasadzovania kameňov. ■

KOLEKCIA Alu Petals premenila plechovky do podoby jemných hliníkových lístkov.

MODELKA Milena Mázorová má na sebe šperky z kolekcie Golden Drops.

ŠPERKY slovenskej dizajnerky Mártý Juhász z recyklovaného hliníka.

MOMENTÁLNE obľúbená kolekcia autorky pripomína drobné zlaté kvapky rosy, ktoré však nepristáli na listoch či trávach.